

provincie **HOLLAND**
ZUID

Bezwarencommissie

VERSLAG

Vergaderdatum:

Datum vaststelling:
18 september 2024

Aanwezig

Leden commissie en secretaris:

S.D.P. Kole, voorzitter

R. van Baaren en

M. Chébt, leden

I.R. van der Veen, secretaris

Bezwaarden

Stichtingen Fauna4life en Animal
Rights, vertegenwoordigd door

Vertegenwoordigers Gedeputeerde Staten:

Derde-belanghebbenden:

Faunabeheereenheid Zuid-Holland,
vertegenwoordigd door

Havenbedrijf Rotterdam,

vertegenwoordigd door

De voorzitter opent de hoorzitting en stelt aan de orde de behandeling van het bezwaarschrift van namens Stichtingen Fauna4life en Animal Rights (hierna: de Stichtingen) tegen het besluit van het college van 11 april 2024 tot het verlenen van ontheffingen op grond van de Wet natuurbescherming (hierna: de Wnb) met betrekking tot de vos en de maatregelen die nodig zijn voor de uitvoering.

De voorzitter geeft de heer het woord.

De heer deelt een pleitnotitie uit en draagt deze voor. De pleitnotitie is toegevoegd en dient als herhaald en ingelast te worden beschouwd.

De heer merkt namens de Stichtingen aanvullend nog op over de Vereniging Boerennatuur, dat dit een vereniging van agrariërs is en dat agrariërs hun eigen belangen hebben. Het is gelet op de samenstelling van het bestuur van de Faunabeheereenheid niet vreemd dat de faunabeheerplannen - ook het Faunabeheerplan Vos - in praktijk afschotplannen zijn. Het zijn áltijd afschotplannen. Het gaat nooit om een andere oplossing.

De voorzitter stelt de heer in de gelegenheid om te reageren.

De heer namens het college:

Het verweerschrift spreekt voor zich. Het is niet zo dat afschot altijd de oplossing is. Er wordt ook aan allerlei andere oplossingen gewerkt. Het college heeft een belangenafweging te maken. In dit geval heeft die erin geresulteerd dat de vos beschoten moet worden ter bescherming van meeuwenpopulaties.

Mevrouw namens de Faunabeheereenheid:

Uitgangspunt is bescherming van beschermde diersoorten. Dat is ook wettelijk vastgelegd. Dat betekent dat de Faunabeheereenheid alleen een faunabeheerplan maakt, als er een probleem is, zoals het ontstaan van veel schade. Er zijn ook heel veel dieren waarvoor er geen faunabeheerplan is. Als er een faunabeheerplan wordt gemaakt, gaat het daarin vaak om afschot, of het vangen van dieren. Het gaat daarin uiteraard ook om preventieve maatregelen. Ook die worden altijd beschreven in het Faunabeheerplan. Echter, de werkelijkheid is dat preventieve maatregelen vaak het probleem niet of slechts gedeeltelijk oplossen. In die zin heeft de heer gelijk, dat het in faunabeheerplannen vaak om afschot gaat.

Wat betreft het bestuur van de faunabeheereenheid is het zo dat dat uit zes bestuursleden bestaat en niet uit acht zoals de heer naar voren heeft gebracht. Er is een onafhankelijke voorzitter. Het faunabeheer wordt uitgevoerd door degene die het beheer kunnen uitvoeren. Dat zijn degenen die de grond gebruiken of in eigendom hebben. De Faunabeheereenheid heeft vijf fracties; de jacht, het particulier grondbezit, de terreinbeheerders, de LTO, en de maatschappelijke organisaties. Het verschil tussen de zetel voor de maatschappelijke organisaties en de overige zetels is dat de maatschappelijke organisaties vaak niet zelf het beheer uitvoeren.

Het klopt dat er op de meeuwenpopulaties meer drukfactoren zitten. Eén ervan heeft te maken met voedsel. Vis mag al een aantal jaren niet meer overboord worden gezet. Dat het voedselaanbod hierdoor is verminderd, heeft veel invloed op de meeuwenpopulatie. Daarnaast komt uiteraard ook druk naar voren vanuit het havengebied. Het medebeheer dat de Faunabeheereenheid heeft uitgevoerd ten aanzien van de meeuwen is niet een belangrijke factor geweest in de afname van de meeuwenpopulatie. Dat is onderbouwd in de faunabeheerplannen over meeuwen.

De heer namens Havenbedrijf Rotterdam:

De terreinen in de haven zijn opgespoten voor haven- en industrieactiviteiten. Totdat terreinen worden uitgegeven, kan de natuur van de terreinen gebruik maken. Havenbedrijf Rotterdam kiest er ook bewust voor om het havengebied natuurlijk te laten ontwikkelen. Het gaat om tijdelijke natuur, want er komt een moment dat terreinen worden uitgegeven. Daarvoor zijn zij ook opgespoten. Havenbedrijf Rotterdam probeert zoveel mogelijk natuur - meeuwen - in te passen binnen zijn plannen. In de meeuwenvisie van Havenbedrijf Rotterdam staan alle maatregelen die de komende jaren zullen worden genomen. Een belangrijke maatregel is het inrichten van permanente broedgebieden, zowel binnen als ook buiten het havengebied. Ook buiten het havengebied, omdat het havengebied eigenlijk

niet geschikt is voor meeuwen. Het is bedoeld voor haven- en industrieactiviteiten. Maar meeuwen zullen altijd blijven komen. Daarom wordt ook buiten het havengebied gezocht naar definitieve oplossingen. Havenbedrijf Rotterdam is in dit verband bezig met projectopdrachten. In 2023 zijn op verschillende locaties rasters aangebracht. Dat is een succes gebleken. Dit jaar is dat op het Papegaaienbekeiland ook weer gedaan.

Naast het inrichten van permanente gebieden is in het uitgiftebeleid geregeld dat als op terreinen die worden uitgegeven meeuwenkolonies voorkomen, de meeuw ingepast moet worden. Bedrijven zijn verplicht om maatregelen te nemen om de meeuwen een plekje te geven. Verder probeert Havenbedrijf Rotterdam het werken op leidingstroken in het broedseizoen zoveel mogelijk te voorkomen. Alle grote projecten worden afgestemd op het broedseizoen. Tijdelijke uitgifte van terreinen tijdens het broedseizoen gebeurt niet. Afschot van vossen is nodig, als laatste - echt als laatste - maatregel. Rasters kunnen niet overal worden geplaatst.

In het bezwaarschrift wordt een link gelegd tussen het jarenlang behandelen van meeuweneieren in het kader van het faunabeheerplan Meeuw met het anti-meeuwenbeleid van Havenbedrijf Rotterdam. Maar Havenbedrijf Rotterdam heeft nooit gebruik gemaakt van de ontheffing met betrekking tot meeuweneieren. Dat mocht het ook niet. Havenbedrijf Rotterdam is met ruimtelijk ontwikkeling bezig. De activiteiten waarvoor het faunabeheerplan Meeuw was bedoeld, zijn geen activiteiten die Havenbedrijf Rotterdam onderneemt. Havenbedrijf Rotterdam heeft nooit in het kader van het faunabeheerplan Meeuw ook maar één ei vernietigd.

Mevrouw namens de Faunabeheereenheid:

Dat is niet gebeurd door Havenbedrijf Rotterdam, maar door andere bedrijven die in het havengebied zijn gevestigd, zoals BP en ESSO. Dit soort bedrijven heeft gebruik gemaakt van de betreffende ontheffingen en zal dat blijven doen.

De voorzitter geeft aan over te gaan tot het stellen van vragen door de bezwarencommissie.

De heer vraagt aan de heer of zijn bezwaar er in hoofdlijnen op neerkomt dat hij een integrale visie – een integrale benadering – van de faunabescherming mist.

De heer namens de Stichtingen:

Dat klopt, en ook de stem van dierenbeschermers wordt gemist; naar hen wordt in het geheel niet geluisterd.

De heer namens het college:

In ieder geval is de dierenbescherming vertegenwoordigd in het bestuur van de Faunabeheereenheid. In die zin hebben dierenbeschermers dus wel een stem. Er is ook aan andere dierenbeschermers gevraagd om lid te worden van de Faunabeheereenheid.

Mevrouw namens de Faunabeheereenheid:

Dat is niet specifiek aan de Stichtingen gevraagd. Er is breed aan organisaties gevraagd om in

het bestuur te komen. Uiteindelijk hebben Dierenbescherming en Boerennatuur de zetel ingevuld.

De heer namens de Stichtingen:

Alle lof voor de initiatieven die worden genomen, maar er moet meer gebeuren, gelet op het uitgangspunt van bescherming. Havenbedrijf Rotterdam is grondbezitter en heeft in die hoedanigheid een verantwoordelijkheid om vogels te beschermen en moet dus als het slecht met hen gaat nog meer doen dan nu het geval is. En dat is ook mogelijk. De maatregelen die Havenbedrijf Rotterdam heeft getroffen, kunnen op grotere schaal worden ingezet. Deze maatregelen zijn andere bevredigende oplossingen die altijd voorgaan.

De heer vraagt aan de Faunabeheereenheid hoe de besluitvorming binnen de Faunabeheereenheid plaatsvindt.

Mevrouw namens de Faunabeheereenheid:

Besluitvorming vindt plaats op basis van het meerderheidsprincipe. Maar in de praktijk is er altijd sprake van unanimititeit. Er zitten hele verschillende partijen aan tafel, maar op een gegeven moment wordt altijd een compromis bereikt.

De heer namens de Stichtingen:

Op de website van de Faunabeheereenheid staat dat er buiten de voorzitter acht bestuursleden zijn, te weten Federatie Particulier Grondbezit, Natuurmonumenten, Zuid-Hollands Landschap, Staatsbosbeheer, LTO Noord, Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer en dan nog de Vereniging tot bescherming van dieren en Boerennatuur die hetzelfde bestuurslid lijken te hebben.

Mevrouw namens de Faunabeheereenheid:

Er zijn ook andere organisaties die een bestuurslid delen; ook de maatschappelijke organisaties, alsmede de terreinbeheerders en de jagers delen een bestuurslid.

De heer namens de Stichtingen:

Juist is dus om te zeggen dat er acht organisaties vertegenwoordigd zijn in het bestuur. De Dierenbescherming is tegen het doden van de vos, dus hierover kan niet met consensus zijn besloten.

Mevrouw namens de Faunabeheereenheid:

Uit het citaat van de Dierenbescherming waarnaar de heer in het bezwaarschrift heeft verwezen, volgt niet dat de Dierenbescherming tegen het doden van vossen is. De Dierenbescherming is voor het verrichten van maatwerk. Binnen Zuid-Holland is gebruik van de vrijstelling voor afschot van vossen niet meer mogelijk gemaakt. Alleen zijn twee ontheffingen waarbij maatwerk is verricht nu van kracht; een ontheffing voor de bescherming van de weidevogels en de onderhavige ontheffing.

Mevrouw vraagt aan de heer om een toelichting hoe een integrale benadering volgens hem moet worden gezien.

De heer namens de Stichtingen:

Dat een integrale visie ontbreekt, is een gevolg van het wettelijke stelsel. De wettelijke systematiek maakt het niet gemakkelijk, omdat die voorziet in deelonthefingen en in verschillende ontheffingen per diersoort. Ook een faunabeheerplan ziet op een bepaald diersoort. Daar zou de provincie wat aan kunnen doen, door een en ander meer op elkaar af te stemmen. Dat dit onvoldoende gebeurt, blijkt ook uit het verweerschrift waarin meerdere keren staat dat het in deze procedure niet gaat over wat in het Meeuwenfaunabeheerplan staat. Maar daar gaat het net zo goed over. Dat de vos zich vergrijpt aan meeuwen, valt niet los te zien van het feit dat het konijn intensief bejaagd wordt.

De heer namens het college:

Het gaat in deze procedure alleen om de ontheffing om de vos te kunnen bestrijden.

De voorzitter merkt op dat de commissie soms wat ruimer kijkt om zaken in een context te kunnen plaatsen. Maar dat neemt niet weg dat zij zal adviseren over de ontheffing zoals die is verleend.

De voorzitter vraagt de heer wat het verband is tussen het punt van de samenstelling van het bestuur van de Faunabeheereenheid en het bestreden besluit.

De heer namens de Stichtingen:

Het punt over de samenstelling van het bestuur is naar voren gebracht omdat het hier gaat over de situatie dat de slager die zijn eigen vlees keurt. Dat is hier geen goede vergelijking, maar duidelijk is wat wordt bedoeld.

De voorzitter vraagt of de bestreden ontheffing ziet op het beschermen van de meeuwenpopulatie, het voorkomen van graafschade, of beide.

De heer namens het college:

De ontheffing is verleend voor beide. Een ontheffing kan worden verleend uit het oogpunt van meerdere belangen. Eén belang is hier het beschermen van de meeuwenpopulatie. Het andere belang is het tegengaan van graverij, omdat die tot schade kan leiden in dijken en tankwallen in het havengebied. In het bestreden besluit staat dat tegen graverij alleen kan worden opgetreden door voortplantings- en rustplaatsen van de vos te verstoren en dat de meeuwenpopulaties kunnen worden beschermd door ook de vos te doden.

De heer namens de Stichtingen:

Er is geen aangetoonde graafschade door vos. Als een vos af en toe een gat graaft, zal dat gedicht moeten worden. Daar kan het college dan een opdracht voor verlenen. Dan moet het om een situatie gaan die gevaar oplevert. Dat is niet snel het geval. De reden waarom het college zich beroept op allerlei belangen die mogelijkerwijs kunnen spelen, - ook bij allerlei andere besluiten - is in de hoop dat er in ieder geval één of twee beklijven, zodat kan worden doorgegaan met het doden van dieren. Het is ondenkbaar dat een jager die vossen doodt dat niet zal doen bij vossen die graafschade aanrichten.

Mevrouw namens de Faunabeheereenheid:

De Faunabeheereenheid wil een minimale vossenstand in het havengebied ter bescherming van de meeuwenpopulatie. Als die bescherming niet nodig zou zijn geweest, dan had de ontheffing ter voorkoming van graafschade er misschien anders uitgezien. De heer merkt terecht op dat als de vossenstand naar beneden moet, onduidelijk is of vossen worden gedood vanwege graafschade. Daarom is er één ontheffingsaanvraag ingediend. Dat is bij de ganzen ook gebeurd. Daar speelden ook meerdere belangen, te weten grote natuurschade, grote landbouwschade en de vliegveiligheid. Voor alle drie belangen moet de populatie naar beneden worden gebracht. Dan kunnen wel verschillende ontheffingen worden aangevraagd, maar dan zou op dezelfde gans kunnen worden geschoten voor verschillende belangen. Daarom zijn alle belangen meegenomen die beschermd moeten worden. Het is wel mogelijk om apart ontheffing ter voorkoming van graafschade te verlenen, maar dan zijn er twee ontheffingen die afschot toestaan. Dat is heel erg verwarrend.

De heer namens Havenbedrijf Rotterdam:

Deze week is nog uitgezocht hoe het zit met graafschade. Er is een aantal locaties gevonden, onder andere het baggerdepot Slufter, waar kritieke dijken zijn en waar sprake is van graafschade. Er is een burcht aangetroffen. Er is dus wel een aantal locaties in de haven waar graafschade voorkomt. Het zijn geen tientallen gevallen: ze zijn op één hand te tellen. Maar graafschade kan steeds opnieuw gebeuren. De vos verzint steeds weer andere trucjes en andere plekken om zich schuil te houden. Havenbedrijf Rotterdam heeft nog geen goed zicht op wat er bij de tunnels gebeurt en of daar ook burchten zijn in tankwallen.

Mevrouw merkt op dat het haar nog niet geheel duidelijk is of ter voorkoming van graafschade volgens het college vossen mogen worden gedood.

De heer namens het college:

Dat mag niet; dus als een vos in een hol in een tankwal zit, dan mag op die vos niet worden geschoten.

Mevrouw merkt op dat ze van de Faunabeheereenheid zojuist de indruk heeft gekregen dat die daar anders over dacht.

Mevrouw namens de Faunabeheereenheid:

Wat naar voren is gebracht, ging alleen over de juridische constructie van de ontheffingen.

De voorzitter vraagt of de verschillende beschermingsniveaus van de meeuw en de vos heeft doorgewerkt bij het nemen van het bestreden besluit en, als dat het geval is, op welke manier dat is gebeurd.

De heer namens het college:

Dat is in besluit niet aan bod gekomen. Omdat de meeuwenpopulatie wordt bedreigd in het havengebied is de ontheffing verleend.

De voorzitter vraagt of beide soorten gelijk zijn behandeld,

De heer namens het college:

De diersoort die in een slechtere staat van instandhouding verkeert, heeft wel een streep voor op bijvoorbeeld de vos die heel goed gedijt op dit moment.

De voorzitter merkt op dat een belangrijk punt is in hoeverre er andere bevredigende oplossingen zijn en vraagt de heer of de Stichtingen dit alleen relateren aan afschot of ook aan de andere maatregelen.

De heer namens de Stichtingen:
Het gaat ook om de andere maatregelen.

De heer namens Havenbedrijf Rotterdam:
Havenbedrijf Rotterdam denkt al jaren na over hoe terreinen kunnen worden uitgeven - daarvoor is het een havenbedrijf - en de meeuw daarin ingepast kan worden. Het havenbedrijf is begonnen met het plaatsen van rasters op de plekken waar dat kan. In de haven kan lang niet overal een raster worden geplaatst. Het havengebied heeft te maken met inklimmers en allerlei criminaliteit.
Het havenbedrijf is het plaatsen van rasters op dit moment aan het aan het upgraden richting 2025. Op de meeste plekken waar nu meeuwen zitten, zal worden doorgedaan met het plaatsen van rasters. Helaas is de hele Maasvlakte leeg wat betreft broedende meeuwen door de aanwezigheid van de vos.

De voorzitter vraagt of het in theorie denkbaar is dat Havenbedrijf Rotterdam oplossingen bedenkt die maken dat het doden van vossen niet nodig is.

De heer namens Havenbedrijf Rotterdam:
Dat lijkt niet het geval. Hierbij speelt ook nog mee dat tamme vossen regelmatig in de haven worden uitgezet. Maar als Havenbedrijf Rotterdam ervan af kan om vossen te doden, zal het dat doen. Het havenbedrijf maakt zich zorgen over de staat van instandhouding van de meeuw. Het heeft hart voor de natuur, maar het is ook een havenbedrijf. Het is altijd zoeken naar evenwicht. Wat hierbij ook nog speelt, is dat wat goed is voor de meeuw, wellicht weer slecht is voor een andere diersoort dat wordt bedreigd.

De heer vraagt tot wanneer het faunabeheerplan waaraan de ontheffing is gekoppeld, loopt.

Mevrouw namens de Faunabeheereenheid:
Beide lopen tot 30 januari 2032. De ontheffing is gevraagd voor de looptijd van het Faunabeheerplan.

De voorzitter stelt partijen in de gelegenheid tot het maken van slotopmerkingen.

De heer namens de Stichtingen:
Niet alle predatie hoeft te worden voorkomen. Allerlei andere diersoorten zullen ook nesten prederen. Dat hoort er gewoon bij. Alleen als de populatie niet voldoende van omvang is, dan ontstaat een probleem. Dat probleem is meestal veroorzaakt door ingrijpen van de mens, ook

in dit geval. Het is bekend welke locaties op dit moment broedlocaties zijn. Niet valt in te zien waarom daar geen hekken omheen kunnen worden gezet, in ieder geval voor zolang het terrein niet kan worden gebruikt. Waarom moet worden toegestaan dat tot 2032 het Faunabeheerplan Vos wordt uitgevoerd met in het achterhoofd dat het plaatsen van rasters bijzonder effectief is, is een raadsel.

Natuurlijk is het plaatsen van rasters niet overal mogelijk, maar het gaat er niet om dat overal lukraak rasters worden geplaatst, zoals bij spoorlijnen. Er moeten rasters worden gezet om de broedkolonies. Het gaat hier om koloniebroeders en niet om weidevogels die overal verspreid in een enorm weidevogelgebied broeden. Koloniebroeders zitten hutje mutje bij elkaar. Misschien zit er 30 of 40 cm tussen de verschillende nesten. Het is heel goed te overzien allemaal.

Onbegrijpelijk is wat de bedoeling is van de mededeling dat tamme vossen worden uitgezet. Maar deze vossen moeten net als andere, wilde vossen de meeuwenkolonies niet kunnen bereiken. Eveneens is onbegrijpelijk wat de bedoeling is van de mededeling dat de rasters ook voor gevaar voor inklimming en criminaliteit zouden zorgen. Het gaat hier over rasters die meeuwen beschermen. Zij hoeven niet in de plaats te komen van andere maatregelen. Verder, dat wat goed is voor de meeuw, mogelijk slecht is voor andere diersoorten klopt en geldt bijvoorbeeld ook voor het doden van konijnen. Maar het college gaat gewoon door, omdat het teveel luistert naar de Faunabeheereenheid.

De heer namens het college:

De looptijd van de ontheffing is lang, maar het college verwacht dat het beheer van de vos in het havengebied gedurende die tijd nodig zal zijn en voor een goed beheer is continuïteit belangrijk. Wat betreft andere bevredigende oplossingen, is duidelijk beschreven dat niet overal rasters kunnen worden geplaatst. Er blijft altijd afschot nodig om de meeuwenpopulaties te beschermen.

Mevrouw namens de Faunabeheereenheid:

Het klopt dat predatie erbij hoort. Het staat ook in het Faunabeheerplan dat tegen predatie niet altijd wat hoeft te worden gedaan. Maar in dit geval moet er wel wat aan worden gedaan, want de predatie door de vos heeft ontzettend veel invloed op de meeuwenpopulaties. Hele populaties zijn al verdwenen door de aanwezigheid van de vos.

Verder is nog van belang naar voren te brengen dat rasters bijzonder effectief kunnen zijn, maar als een vos toch binnen een raster komt, wat in de praktijk ook gebeurt, is de hele meeuwenkolonie alsnog verdwenen. Onduidelijk is wat de heer bedoelt met rasters langs spoorlijnen, maar een raster moet natuurlijk wel sluitend zijn. Zodra een vos binnen een raster kan, voldoet het raster niet meer. Wat betreft de konijnen; de bestrijding hiervan is toegesneden op specifieke locaties in het havengebied. In het havengebied zijn nog heel veel konijnen die gewoon kunnen blijven leven en waar dus geen afschot op wordt uitgevoerd. Bovendien zal de vos zonder afschot op konijnen ook prederen op meeuwen.

Tot slot, het is niet zo dat de provincie alleen maar naar de Faunabeheereenheid luistert.

Het is meer andersom. De provincie maakt het beleid en de Faunabeheereenheid is er voor de uitvoering en de uitwerking van het beleid. Dus de provincie begint. De bescherming van de meeuwenpopulatie staat in het beleid. Vervolgens maakt de Faunabeheereenheid het Faunabeheerplan en stelt zij dat vast. Daarna keurt de provincie het Faunabeheerplan goed.

De heer namens Havenbedrijf Rotterdam:

Het is voor het havenbedrijf een lastig punt om te bepalen hoeveel rasters voldoende zijn. Eerst waren er 30.000 meeuwenparen in de haven, en nu zijn dat er nog maar 15.000. Het havenbedrijf wil voor deze 15.000 meeuwenparen iets betekenen. Het heeft een streefgetal van 15.000 meeuwenparen waarvoor het deels binnen en deels buiten de haven een oplossing wil bieden. Er zijn diverse locaties in de haven waar geen rasters geplaatst mogen worden. Dat heeft ook iets te maken met veiligheid. Op de terreinen die op korte termijn worden uitgeven, worden meeuwen niet beschermd omdat daar bedrijven komen. Maar meeuwenkolonies zullen sowieso worden ingepast. Er ligt een plan om op daken en rond terminals voorzieningen te treffen voor meeuwen. Dat moet ook, want dat is neergelegd in het uitgiftebeleid.

Rasters zijn bijzonder effectief. Maar goed in de gaten moet worden gehouden dat er voldoende stroom op blijft staan. Dat wordt heel vaak gecontroleerd. Verder zijn er allerlei lieden die de rasters saboteren. Met alleen rasters plaatsen ben je er niet. Zij vragen ook veel toezicht en onderhoud.

De voorzitter constateert dat de bezwarencommissie voldoende is ingelicht, dankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng en sluit vervolgens de hoorzitting.

Hoogachtend,

De bezwarencommissie,

Aldus digitaal vastgesteld op 18 september 2024